

Un món sense utopies ?

La perfecció no existeix. Qui no ha dit o ha sentit a dir, que la perfecció és un ideal? Segur que tots. No obstant això, durant molt de temps els humans han somiant amb mons superbs i irrepressibles, però realment allò que s'anomena "una societat perfecte" pot arribar a ser? Pot fer-se realitat?

Utopia va ser com el filòsof Thomas More va anomenar l'illa imaginària en la qual va ubicar una societat nova i meravellosa, en una de les seves novel·les. Més tard, aquest mateix nom es va utilitzar per designar un "món perfecte". Etimològicament, utopia significa "el lloc que no existeix", però cal a dir que diversos autors debaten si realment és el "lloc que encara no ha existit" o, per contra, és "el lloc que no existirà mai".

Suposo que estarem tots d'acord, cosa complicada, si dic que el més lògic seria que qualsevol nen trobés què emportar-se a la boca, que no hagués de veure com assassinen els seus pares davant dels seus propis ulls o que no hagués de perdre un braç o una cama per culpa d'una explosió causada per una bomba. I això passa. Per tant, avui en dia, si mirem al nostre voltant, veurem un món amb guerres i conflictes de tota mena, on es produeixen injustícies cada dia, on uns quants gaudeixen i molts pateixen. Així doncs, estem a quilòmetres llum d'assolir aquesta perfecció social.

Plató, el gran utòpic, ho va deixar clar en el seu llibre *La República*, on va esclair el seu pensament polític pel que fa a com hauria de ser una societat perfecta. Segons Thomas More la Utopia era una societat racionalment organitzada on els béns eren una propietat col·lectiva. Per a More, la propietat privada era l'origen dels problemes entre es homes. D'altra banda, les persones invertien el seu temps lliure en la lectura i en l'art en una societat on regnava la pau, la justícia i la felicitat. Tanmateix, realment estaríem disposats a sacrificar allò material que creiem que és nostre quan regna el capitalisme i la importància de la propietat privada? O, interès individual i general podrien arribar a ser compatibles? S'hauria de trobar un equilibri.

En el món som unes set mil milions de persones: som molts i pensem diferent. No existeix la unanimitat: hi opinions diverses i contràries i, òbviament, ens costa posar-nos d'acord i bé que ens hem d'organitzar. Per tant, apareix el problema de qui ha de dirigir la nostre societat; potser com deia Plató, el savi, el filòsof? Però qui potser aquest erudit? Com s'hauria d'escollir? Democràticament, quan el mateix Plató menyspreava aquest sistema, ja que considerava que no tots els ciutadans tenien prou coneixements per decidir assenyadament sense ser manipulats? O, per contra, no hi hauria d'haver ningú que guï la societat? Però realment ens podem refiar del sentit comú i de la responsabilitat dels altres?

Imaginem el futur, critiquem el present, però revisem el passat! Pot ser el problema és que simplement ens dediquem massa a jutjar i a desaprovar el present i visualitzem poc el futur. Tots ens podem queixar, però realment proposem solucions, o ens limiten a tan sols dir allò que va malament? És cert que necessitem crítiques, però constructives. Hauríem també de fer una ullada al passat per tal de mirar què hem fet malament,

perquè bé que dels errors s'ha d'aprendre, o què hem fet bé per tal d'utilitzar-ho o millorar-ho, ja que potser no tot el que hem dut a terme ha estat un desastre. Passat i present no són independents, per tant, rumien i fem una anàlisi minuciosa.

Potser les utopies són impossibles, però el que és ben cert és que el canvi si que és possible. M'atreveixo a dir que les utopies són necessàries, encara es que es considerin inabastables, perquè bé si la perfecció no existeix, podem intentar acostar-nos-hi. De fet, potser considerar-se "perfecte" no deixa de se "exigir-se menys". Tanmateix, siguem realistes, demanem allò que és impossible! Com va dir l'escriptor Eduardo Galeno: "La utopia està en l'horitzó. Camino dos passos, ella s'allunya dos passos i l'horitzó corre dos passos més enllà. Llavors, per a què serveix la utopia? Doncs per això, serveix per caminar". Així doncs, la utopia, visible a l'infinit, ens ha de servir per avançar i progressar, ens proporciona les bases per dissenyar una societat més justa i ètica. No seria la utopia la tela blanca en espera que nosaltres, l'artista, hi pintem una obra d'art? L'escriptor Anatole France ja va dir que "la utopia és el principi de tot progrés i el disseny d'un futur millor".

Segur que tots hem pensat en algun moment o altre (segurament encara ho pensem): "I jo, què hi puc fer" ?; o millor ben dit: "Per què hauria jo de fer quelcom si res canviarà amb el que faci?".

No podem viure sense un somni que reflecteixi l'anhel d'allò a què aspirem, necessitem un model. Què és un jove sense somnis, sense aspiracions ni ambicions, sense esperances ni afanys? El poeta Mario Benedetti va escriure : "Com em creuré que el món s'ha queda't sense utopies?". Així doncs, no permetem que el món és quedi sense ideals.